

Nya lokaler för skola och förskola

Det är mycket att tänka på när nya lokaler ska användas för barn i skola och förskola. Här följer lite information från Knivsta kommun:

Miljö- och byggnadsnämnden utövar tillsyn enligt miljöbalken, plan- och bygglagen och livsmedelslagen. Bygg- och miljökontoret gör dels en bedömning om lokalisering med avseende på trafikbuller, luftföroreningar, elektromagnetiska fält, närhet till grönområde mm och dels hur lokalen är utformad och hur den ska användas. Det ska även finnas förutsättningar i lokalen ur hygienisk synpunkt så att bl. a smittspridningen i verksamheten minimeras.

Bygg- och miljönämnden ansvarar för bygglovsprövning för lokaler till skol- och barnomsorgsverksamhet och är även med under planläggning. Ta i ett tidigt skede kontakt med byggnadsinspektören beträffande krav på bygglov, bygganmälan, tillgänglighet, barnsäkerhet, ljusinsläpp, brandskydd mm.

Anmälan enligt miljöbalken

Enligt 38 § punkt 4 i förordningen om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd ska den som avser att driva förskola, öppen förskola, fritidshem, öppen fritidsverksamhet, förskoleklass, grundskola, gymnasieskola, särskola eller specialskola göra en anmälan till Bygg- och miljönämnden senast sex veckor innan lokalen tas i bruk. Om verksamheten startar innan anmälan

Högåsskolan

gjorts ska en statlig miljöstraffavgift tas ut.

En tillbyggnad, nybyggnad eller uppställning av tillfälliga baracker på en befintlig skola eller förskola innebär också att en anmälan ska göras innan de nya lokalerna tas i bruk. Ändringar inom skolans befintliga lokaler kräver dock ingen ny anmälan till Bygg- och miljökontoret. Ändringar av verksamheten inom skolans/ barnomsorgens befintliga lokaler omfattas av verksamhetens egenkontroll. Men ta ändå kontakt med Bygg- och miljökontoret i samband med överlåtelse av verksamheten. De ställningstaganden och bedömningar som verksamhetsutövaren gör angående lokalernas användande, utformning, riskerna ur miljö- och hälsoskyddssynpunkt etc. ska dokumenteras och kunna redovisas. Det följs upp Bygg- och miljökontoret i tillsynen eller vid klagomål på verksamheten.

Bygg & Miljö

Miljöbalkens hänsynsregler och egenkontroll

Miljöbalkens allmänna hänsynsregler innebär bl. a att den som driver en verksamhet ska skaffa sig den kunskap som behövs, fortlöpande planera och kontrollera verksamheten och vidta nödvändiga åtgärder för att skydda miljön och människors hälsa. För anmälningsskyldig verksamhet gäller dessutom förordningen om verksamhetsutövarers egenkontroll (SFS 1998:901) där bl. a följande ska ingå:

- en fastställd ansvarsfördelning för de frågor
- som miljöbalken innefattar fortlöpande och systematiska undersökningar och bedömningar av riskerna från hälso- och miljösynpunkt
- förteckning över kemiska produkter som hanteras

Egenkontrollen kan med fördel samordnas med internkontroll enligt arbetsmiljölagstiftningen.

Hantering av livsmedel

Bygg- och miljökontoret har även tillsyn enligt livsmedelslagen. Livsmedels-anläggningen, till exempel kök och avdelningskök på skola, förskola och fritidshem, ska anmälas till Bygg- och miljökontoret minst två veckor före lokalerna tas i bruk. Man får starta verksamheten när man fått en bekräftelse på att livsmedelsanläggningen har registrerats. Då förprovningen, kravet på godkännande, har upphört innebär det att myndigheten inte kommer att förhandsgranska ritningar, egenkontroll och liknande.

Livsmedelsföretagaren hänvisas istället till branschorganisationer eller konsultföretag.

Livsmedelsföretagaren har som tidigare ansvar för att alla relevanta regler följs. Det gäller exempelvis krav på lokalens utformning, inredning och utrustning samt system för egenkontroll. Kontrollen av att reglerna uppfylls kommer att ske efter att livsmedelsverksamheten startat. Mer information finns på kommunens hemsida samt på Livsmedelsverkets hemsida www.slv.se. Har förskolan/skolan egen dricksvattentäkt ska dricksvattnet uppfylla livsmedelsverkets kvalitetskrav både ur mikrobiologisk och kemisk synpunkt. Dricksvattenkontroll ska då ingå i verksamhetens egenkontroll. Provtagningsparametrar och frekvens ska dock fastställas av Miljö- och byggnadsnämnden.

Lokalisering

Lokaler för skola och barnomsorg bör inte placeras i anslutning till gator med mycket trafik, industriområden, parkeringar eller liknande. Lokaliseringen bör överensstämma med detaljplanen.

Brännkärrskolan

Bygg & Miljö

Ventilation

För att tillgodose en bra miljö för barnen inom barnomsorgen krävs en god ventilation av lokalerna.

Ventilationens uteluftsflöde i enskilda utrymmen bör vara minst 7 l/sek och person som samtidigt förväntas vistas i utrymmet och dessutom minst 0,35 l/sek och kvadratmeter. Om koldioxidhalten i ett rum vid normal användning regelmässigt överstiger 1000 ppm, bör detta ses som en indikation på att ventilationen inte är tillfredsställande, i förhållande till personbelastningen. Det är därför av mycket stor vikt att man vid dimensioneringen av ventilationen har uppgifter om hur lokalerna är avsedda att brukas. Alla offentliga lokaler ska regelbundet genomgå en OVK (obligatorisk ventilationskontroll). Kontrollen utförs av personer med ackreditering.

Toaletter och hygienutrymmen

I lokaler för barn i förskola bör det finnas en toalett per påbörjat 10-tal barn. På förskolor med småbarn bör det finnas skötbord med tillgång till rinnande vatten. I lokaler för skola och fritidshem bör det finnas en toalett per påbörjat 15-tal elever. Eftersom kontaktsmitta är den vanligast förekommande smittvägen inom förskolan och skolan är det önskvärt och lämpligt att lokalerna kompletteras med handtvättställ i anslutning till utrymmen som exempelvis skötrum, kapprum eller matsal/rum. Toalettutrymmen bör vara utrustade med flytande tvål och engångshanddukar.

Ytor och planlösning

Barn inom förskolan bör ha tillgång till tillräcklig yta inomhus. Ytan som är tillgänglig för barnen bör inte understiga 7,5 m²/barn. Ur smittskyddssynpunkt är det även viktigt med mycket utevistelse. Lekyta utomhus i omedelbar närhet av lokalerna bör vara ca 40 m²/barn. Närhet till grönområde kan kompensera en mindre uteplats.

Städning/Städutrymme

Lokaler där barn och elever stadigvarande vistas bör städas dagligen. Framförallt är det viktigt att toaletter och hygienutrymmen städas dagligen. Städutrymme med tappställe för varmt och kallt vatten samt utslagsvask bör finnas.

Ljudnivå

Höga ljudnivåer på förskolor och skolor är ett problem som ofta leder till trötthet, störningar och okoncentrerade barn. Genom aktiva val av bullerdämpande material och ändrade rutiner såsom dämpad belysning, ljus på bordet och att barnen får massera varandra kan ljudnivåerna drastiskt sänkas. Fler tips hittar ni i skriften ”Bullret bort” på www.folkhalsomyndigheten.se.

Bygg & Miljö

transformatorstationer, järnvägar eller liknande.

Temperatur

För att förhindra utveckling av legionellabakterier får varmvattentemperaturen inte understiga +50 °C fram till varmvattenblandaren. I varmvattenberedaren får den inte understiga +60 °C. Provtagning av legionella bör ske ca en gång per år. Om lufttemperaturen varaktigt är under +18°C bedöms det som olägenhet för människors hälsa. Barnstugor, sjukhem, undervisningslokaler, ålderdomshem och liknande kategoribostäder mm bör ha minst +20°C.

Mikroorganismer

Vid bedömningen av om fukt och mikroorganismer i skol- och barnomsorgslokaler som kan innebära olägenhet för människors hälsa beaktas bl. a om det förekommer synlig mikrobiell växt och/eller mikrobiell lukt i lokalerna.

Radon

Högsta radonhalt i befintliga bostäder och lokaler som används för allmänna ändamål är 200 Bq/m³. Vid nyetablering bör alltid en radonmätning utföras innan verksamheten startar.

Elektromagnetiska fält

Då det saknas fastställda riktvärden för magnetfält ska den försiktighetsprincip som Boverket meddelat tillämpas. Lokaler och uteplatser bör då inte placeras i närheten av kraftledningar,

Material och inredning

Välj byggmaterial och inredning med hänsyn till inomhusmiljöaspekter t ex bullerdämpande, allergisynpunkt, städbarhet, miljövänliga material mm. Förvara material så att städning underlättas och att dammsamling förhindras t ex skåp i stället för öppna hyllor.

Avfall

Avfallshanteringen bör ske på ett sådant sätt att det inte uppkommer några olägenheter för verksamheten eller omgivningen. Avfall ska sorteras vid källan och får inte lämnas iväg osorterat. Vid kompostering av annat än trädgårdsavfall ska tillstånd sökas hos Bygg- och miljökontoret.

Avlopp

Om verksamheten inte är kopplad på det kommunala avlopps nätet ska Miljö- och byggnadsnämnden kontaktas.

Bygg & Miljö